60e jaargang. — N° 7. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden Zaterdag, 25 Januari 19

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée**, uitgever en eigenaar van dit blad.

DE POSTRIJDER verschijnt 's woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

Telefoon N° 12

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Twee maal per week, 4 fr.
Een maal » 3
Een blad afzonderlijk 10 c
De abonnementen zijn vo taalbaar.
Aankondigingen : 15 ce per drukregel.
Reclamen, vonnissen en artikels, vooraan of binnen blad : 1 frank den drukregel.

EERSTE BLAD

Vooruitzicht en spaarzaamheid.

Het is een bewezen feit, dat de werklieden in hunne jeugd 't vooruitzicht moeten beoefenen om in lateren leeftijd tot zekeren welstand te geraken. Indien er onder de werkersstanden nog zooveel gebrek heerscht; indien vele werklieden armoede lijden zoodra zij eenige dagen werkeloos vallen ; indien zoovelen 's winters honger en koude lijden ; indien in menig huisgezin kleeding en slaapgerief oneindig veel te wenschen laten, bij zooverre dat gezondheid en zedelijkheid er erg door lijden, dan is dit grootendeels toe teschrijven aan gemis van vooruitzicht in vroegere tijden.

Vele werklieden bleven verstoken van alle onderricht en ontvingen eene zeer gebrekkige opvoeding. Nooit leerden zij den heilzamen invloed, de hooge noodzakelijkheid van het vooruitzicht kennen, nooit leerden zij sparen. Zoo kwamen zij er toe dag aan dag te verteeren en soms te verbrassen wat zij verdienden. En zoodra de winst verminderde of er geen werk te vinden was schulden te maken. In hunne jeugd de voordeelen van het sparen, van het vooruitzicht niet hebbende leeren kennen, weten zij nu, op lateren leeftijd, de spaarzaamheid niet te beoefenen, verkwisten ze de weinige centen die ze toch op hun karig loon zouden kunnen overhouden indien zij vooruitziende waren.

De spaarzaamheid en het vooruitzicht zijn deugden, welke de mensch, evenals andere deugden, in zijne kinderjaren moet leeren beoefenen. Van jongsaf leerende sparen en vooruitzien, heeft reeds de jongeling en ook de jonge dochter, een zeker sommetje vergaard juist op dit levenstijdstip, waarop men begint te vatten hoe noodzakelijk het in zekere omstandigheden is een appeltje tegen den dorst te bezitten. Men kan den jongen werkman de jonge werkvrouw dan als met de hand doen tasten, dat het dank aan hunne spaarpenning is zoo ze vooruit kunnen komen in de samenleving, een ambacht kunnen leeren, deze of geene zaak kunnen aanvatten. Voor dezen is de toekomst verzekerd ; zij zullen sparen en blijven sparen.

Hebben de jongelingen, de jonge dochters niet leeren sparen dan treden zij het eigenlijke leven in met ledige handen. Wel trachten de meesten door neerstig werken een goed dagloon te verdienen ; wel zijn ze begeerig op winst maar ze verteeren al wat ze winnen zonder aan de toekomst te denken. Ouders geworden, voor een huishouden te zorgen hebbende, weten zij veelal niet hoe de twee einden des jaars aaneen te knoopen. Komen er dagen van ziekte en werkstilstand dan zit hen den honger op de hielen en ze weten niet van wat hout pijlen gemaakt.

Men treft veel werklieden aan die des zomers een goed dagloon verdienen en dan ook een stuiver zouden kunnen overhouden voor de wintermaanden, wanneer er veelal gebrek aan werk is en die dan honger lijden, en nog erger dan verplicht zijn den bedelstaf op te nemen. Nu, ondanks die ondervinding, blijven zij elken zomer verteeren en gedeeltelijk verkwisten wat ze winnen om dan des winters met beschaamde kaken aan de deur van meer vooruitziende arbeiders te gaan aankloppen om daar eenige onderstand af te smeeken.

Die bedelaars leerden niet sparen in hunne jeugd, leerden niet vooruitziende zijn terwijl dezen wier hulp zij gaan afsmeeken van kindsbeen af de spaarzaamheid, het vooruitzicht leerden beoefenen.

Men moet dus van jongs af sparen.

Welnu, ouders, leert uwe kinders, zoo vroeg mogelijk, die schoone deugd beoefenen, en verliest hier de Vlaamsche spreuk niet uit het oog : « *woorden wekken, voorbeelden trekken.* » Immers ge zult aan uwe kinders schoon de deugd van spaarzaamheid aan te prijzen hebben als gij zelf niet spaart, maar integendeel als verkwisters handelt.

Daarom, werklieden, arbeiders, ambachtslieden, sluit u aan bij de werken van vooruitzicht en spaarzaamheid, zoo als onder andere de mutualiteiten, de pensioenkas, de lijfrentkas, enz, die maatschappelijke instellingen door ons, katholieken, overal inger cht en door ons katholiek Ministerie zoo edelmoedig ondersteund worden door nieuwe wetten.

Aldus handelende zult gij U vrijwaren tegen ziekte, en tegen vroegtijdige werkonbekwaamheid tevens ook uwen ouden dag verzekerende.

Ernstige woorden.

Zondag 5 Januari, had te Brussel de algemeene vergadering plaats der Oudleerlingen van de Broeders. M. Woeste sprak bij die gelegenheid eene redevoering uit waaruit wij een uittreksel willen overdrukken : het zijn woorden van gewicht en zij komen van een man rijk aan wijsheid en aan ondervinding.

«... Helaas, mijne Heeren, de strijd, alhoewel wij in Juni overwonnen, is thans nog heviger tegen onze scholen dan vroeger... Wij gaan met rasse schreden naar den toestand : er zullen in België maar twee kampen meer bestaan: de christenen langs den eenen kant, de heidenen langs den anderen.. Wij, wij zijn christenen ; maar vergeten wij niet dat het niet genoeg is christenen te zijn voor ons zelven, wij moeten het ook zijn in de wereld en wij moeten propaganda krachtdadige propaganda maken.

« Indien wij naar de oorzaak vragen van het kwaad dat er in de maatschappij gebeurd in België, dan vinden wij dat er driederlij oorzaak bestaat : de vermindering van den familiegeest de overdreven zucht naar gemak die den mensch zelfs belet kinderen te verlangen, de slechte scholen. Die driedubbele oorzaak hebben wij te bestrijden, dit driedubbel kwaad te bevechten Christenen geest moeten wij doen heerschen in de huisgezinnen, de echtscheidingen bestrijden en het woord van het H. schrift, het woord van God herinneren : Vermenigvuldigt en groeit aan, o menschdom. Wij moeten niet meedoen met diegenen die denken en leeren dat het leven alleenlijk ons gegeven is om een een voortdurenden carnaval van te maken. Wij moeten strijden, zonder ophouden strijden tegen al diegenen die uit de scholen de christene gevoelens willen bannen ; wij moeten de openbare besturen bestrijden die met de slechten medewerken om de christene scholen te vernietigen. Zoodoende werken wij voor het goed van de maatschappij : ook voor ons eigen goed, want niets verhoogt onze morele waarde meer dan wat wij doen om het goede te verspreiden, wezen wij mannen ; wezen wij het mannelijk, christelijk, maar geheel en gansch ; en gaan wij no it achterut, daar waar onze mannelijke christene plicht ons toe roept : Hier is goed te doen. »

Kerk der PP. Minderbroeders Begijnhof.

Zondag 26 Januari, in alle Missen onderrichting door eenen Pater Minderbroeder, Missionaris in China.

's Namiddags om 6 ure Lof waaronder sermoon door Zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Mgr Everaerts, Bisschop, Minderbroeder, sedert 40 jaar missionaris in China.

Onder de Missen en het lof zal er eene omhaling gedaan worden ten voordeele der Missie van Mgr. Everaerts.

Een Bisschop-Missionaris te Tongeren

Wij vernemen dat Mgr Everaerts, Minderbroeder, deze week een bezoek zal brengen aan zijne medebroeders te Tongeren.

De eerbiedwaardige Ouderling is de Bisschop van het Apostolisch Vicariaat van Hoepé, in China, waar hij met vijf en dertig zijner medebroeders, onverpoosd arbeidt aan het heil der zielen : klein zeker en altergeringst is 't getal dier Apostelen wanneer men de veelvoudige noodwendigheden nagaat van eene missie wier oppervlakte tweemaal zoo groot is als die van ons vaderland.

Veertig jaren is 't geleden dat die edele zoon van S' Franciscus, alsdan de Eerw. P. Modestus, grootmoedig vaarwel zei aan Ouders, Bloedverwanten en vrienden en aan al wat hem dierbaar was, om ginder verre, in 't heidensche China, den gekruisten Jezus te gaan prediken en heul en troost aan die diepgezonkenen volkeren te dragen.

Veertig jaren zijn vervlogen ! veertig jaren doorgebracht in werken en zwoegen zonder paal of maat ; veertig jaren van zelfopoffering en slachtofferende liefde voor de arme ongeloovigen, en niettegenst ande zoovele afmattende en krachtuitputtende dagen schonk God hem nog den hoogen ouderdom ; geroepen in de hitte van den dag, heeft hij er al de zwaarte en de drukte van gedragen en, vergrijsd is hij nu onder den last van 't werk en de hooge jaren.

En wat toch heeft den edelmoedigen zendeling, den geliefden vader en Bisschop aangezet om terug naar België te komen en zijne schapen voor eenige maanden alleen te laten ?

Was het misschien 't verlangen den beminden geboortegrond nog eens voor zijne dood te mogen betreden ?

Neen ! China is 't land van zijn harte, daar God hem hem heft aangewezen. — Was het wellicht om zijne bloedverwanten — een laatste vaarwel in deze wereld toe te sturen ?

Ook niet ; de dierbaarste die hij over 40 jaar verliet, rusten reeds in den schoot der aarde en 't blijde weerzien zal maar zijn in den Hemel.

Wat was het dan ?

Ah ! Als een moeder de klagende stem harer uitgehongerde kindertjes hoort en zij het laatste stukje brood uit haar eigen mond gespaard, heeft zien verdwijnen dan blijft er haar slechts een middel over : voor de kleinen eene smeekende hand aan de deur der rijken te gaan uitsteken.

Welnu ! Monseigneur, bij ook, heeft de kreten zijner kinderen aanhoord : van verre riep hij om hulp, maar 't was zoo bitter weinig wat men hem zond, en hij, de zeventigjarige ouderling op wiens schouders de last eener zoo uitgestrekte missie rust heeft grootmoedig den bedelstaf opgenomen ; hij kwam naar liefde, zijn liet vaderland, vol hoop op de vlaamsche vrijgevigheid « voor God en de zielen ! »

Laatst nog schreef Zijne Hoogwaardigheid : « Wij hebben aalmoezen, vele, overvloedige aalmoezen noodig : het geldt eene gansche bevolking te redden naar ziel en lichaam. »

En inderdaad, de goddelijke voorzienigheid heeft gewild dat de Belgische missie in China als vredebewerkster tijdens den laatsten oorlog optrad ; sedert dien hebben duizenden en duizenden zich aangeboden om den waren Godsdienst te omhelzen, maar, gelijk het altijd gaat, het zijn de armen, de verlatenen die het eerst naar God komen, omdat ze van de menschen noch hulp, noch bijstand te verwachten hebben. Welnu ! 't harte van den missionaris, altijd blakend van liefde, verlangt allerurigst al die arme verdwaalden op te nemen ; hoe pijnlijk, hoe grievend als hij aan die uitgehongerde menschen geen enkel stukskes brood uitreiken kan ; ja, dan zou hij willen rijk zijn, schatten bezitten, om daartoe in staat te zijn. Hij geeft zich zelven ten beste, hij outtrekt zich het noodzakelijke, maar drooglig herhaalt hij de klacht der Apostelen :

« Ach ! wat is dat voor zoo eene menigte ! »

Bij zijne aankomst te Rome werd Mgr dan ook allergoedgunstigst door zijne Heiligheid den Paus ontvangen, die hem in zijne groote milddadigheid en niettegenstaande zijne talrijke noodwendigheden aanstonds 1000 fr. voor zijne arme missie ter hand bestelde. Overal werd hij verwelkomd, doch, vooral vond Mgr in zijne edele taak steun en aanmoediging bij de Congregatie der Geloofsuitbreiding en 't was 't harte vol troost over die opwekkende aanmoedigingen dat hij naar België overkwam.

Reeds eenige weken gaat hij België door en overal heerscht op zijnen doortocht geestdrijtige vreugde en gulle vrijgevigheid.

En geen wonder ! Sedert dat hoon, smaad en laster, vanwege de vijanden van kerk en Vaderland onze geloofszendelingen ten deele viel en men hen door modder en slijk trok om ze hatelijk en afschuwelijk te maken in de oogen van onze vlaamsche bevolking, sedert dien dag is België fier en edel opgesprongen en als een man opgestaan tot verdediging dier heiden : een niemand schitterend licht glaz uit dien strijd op en ons Land leerde meer nog dan in 't verleden, zijne missionarissen als zijne dierbaarste en getrouwste zonen hoogschatten en beminnen.

En nu mag Mgr zelf het troostgevend geluk smaken oggetuige te zijn dier edele gevoelens en België, boven alles hier op zijne zendelingen, bewijst door zijne milde aalmoezen en gitten de liefde die het zijne helden toedraagt.

BUITENLAND.

Frankrijk

WONDERBARE GENEZING. — Een wonderbaar voorval deed zich dezer dagen voor zoo 't schijnt te Béziers. Eene vrouw was naar het kerkhof gegaan om voor hare overledene nabestaanden te bidden. Aldaar zag zij op een graf een beeld van O. L. Vrouw, met mos en schimmel bedekt.

De vrouw nam eenen zakdoek en begon het beeld te reinigen. Toen kwam er eenskiaps leven in de marmeren Lieve Vrouw welke met de hand den doek aanraakte, zeggende : « Dit linnen is voortaan geheiligd ; bewaar het zorgvuldig ; ik heb het gezegend om u te beloonen voor uwe moeite en uwe zorgzaamheid ten mijnen opzichte ». Na deze woorden hernam het beeld zijne onbeweeglijkheid.

De vrouw verhaastte zich naar huis waar haar lam dochtertje ongeduldig op haar wachtte. Zij legde den gebruiken doek op het kind en na korte stonden begon dit zijne stramme ledematen te bewegen, het stond recht en wandelde. De voorzegging der H. Maagd was verwezenlijkt.

Dit voorval heeft al het volk in ontroering gebracht. Zondag reeds was het eene talrijke processie naar het kerkhof en het wonderheeld op het graf, waarrond reeds gelijk te Lourdes geheden wordt en tal van kaarsen geofferd.

— EENE HALSRECHTING TE NANCY. — Zekere Gérard, die de kleine Schoumacher afschuwelijk mishandeld en vermoord heeft en ter dood veroordeeld werd, werd woensdag morgend te Nancy onthoofd. Toen de overheden in de cel van den veroordeelden kwamen, sliep Gérard nog. Hij vroeg aan zijnen advocaat dat hij vergiffenis aan zijne familie zou gevraagd hebben. Gérard woonde de Mis bij en stapte moedig het schavot op. De menigte juichte toe toen het hoofd van Gérard in de mand viel. De vader en de moeder van het slachtoffer woonden de halsrechting bij.

M. POINCARÉ,
de nieuwe voorzitter der Fransche Republiek.

Oostenrijk

BLOEDIG DRAMA — *Vijf doden en drie gewonden.* — Een korporaal van het 28' regiment voetvolk, welke in een aanval van waanzin schijnt te hebben gehandeld, heeft gisteren namiddag met vuurschoten drie zijner kameraden in de kazerne Neveima, in Herzegovina gedood en er drie anderen gewond. Ook een ruiter is gedood geworden. Na geweldigen tegenstand is de korporaal zelf gedood geworden. Hij had bovendien een gedeelte der kazerne in brand gestoken.

Rusland

SCHRIKKELIJKE MISDAAD TE VILNA. — Eene schrikkelijke misdaad kwam te Vilna (Rusland) aan het licht.

Een lijnvissecher op de kleine rivier Meretchanka, haalde een behoeden voet boven. Hij verwittigde de policie van zijne akelige vondst, en gedane peilingen deden weldra twee menschenlichamen ontdekken. Het onderzoek der zaak bewees dat men hier voor eene misdaad stond waarvan de plichtigen reeds aangehouden zijn.

Het is een genaamde Iakowitch, welke 't lijk van zijnen vader die door zijne moeder was vermoord in stukken sneed.

Iakowitch, ondervraagd bekende dat hij zekeren dag thuis komende, het lijk vond zijne vaders. Zijne moeder vertelde hem dat het slachtoffer smoordronken was thuis gekomen. Een twist was ontstaan, en de vrouw zich in staat van wettige zelfverdediging denkende, had haren echtgenoot met eenen messteek in het hart gedood.

Om de sporen van het misdrijf te doen verdwijnen besloten moeder en zoon het lijk in stukken te snijden, handen en voeten in de rivier te werpen en het overige te begraven. Dit werd gedaan.

De policie heeft kort daarna de romp en het hoofd van den vermoorde gevonden, ter plaats door de plichtigen aangedoid. Deze laatsten werden in het gevang opgesloten.

Japan

EEN BOOM DIE VOOR ALLES DIENT — Het bamboesriet is onbetwistbaar de nuttigste boom die er groeit. Het is onmogelijk te zeggen wat de Chineezen en de Japanéezen al maken van deze plant.

In de bouwnijverheid wordt de bamboe gebezigd voor de gebinten, voor de daken, voor de geraamten der muren en ook voor de zolderingen.

Men benuttigt zijne buigzaamheid voor de lijsten der deuren : Daar het bamboesriet rond en hol is maakt men er pompen en buizen van ; men klieft den stam van den bamboe in twee om er goten van te maken voor de kernissen, alsook pannen voor de daken en kleine latten voor alsuitingen.

Ladders, peersen, stelen voor allerhande werktuigen, lansen, wandelstokken en schooren zijn uit bamboesriet vervaardigd. Deze bloempot, deze tabakpot, deze kam, deze schotel alles is van bamboe. Men maakt er stelten van, borden, tafels en draagstoelen. De jonge bamboesscheuten worden bij gampischors gevoegd om er papier van gemeene kwaliteit van te maken. Als men den bamboestam klieft dan krijgt men er reepen van, stijf of buigzaam naar gelang men het verkiest. In Azie maakt men van deze reepen al wat men elders van wieden of van biezen maakt zooals : bezems, bredes, ondertassen, matten, wanners, stoelen, manden, korven, reiskoffers, doozen, enz., enz. Altijd van bamboesriet maakt men raken, brandstoffers voor de keuken, veeren en deunsels voor de kappen der rijtuigen.

BINNENLAND.

EEHB. — Het echtscheidingsproces werd van Mad. Louise Crielles, oud 30 jaar, tegen haren echtgenoot Julien Van Molleckot. Toen de voorzitter M. Masius, de uitspraak alias waarbij de echtscheiding toegestaan werd, weerklonk een revolverschot. Van Molleckot had zijne vrouw geraakt. Deze werd nogal erg gekwetst. Alvorens men hem kon ontwapenen had hij zich zelf eenen kogel in 't hoofd geschoten. Hij viel dood neer.

AARLEN. — WRAAK VAN KERKDIEVEN. — Wij hebben over eenige dagen gemeld, dat een elf jarige knaap, Segers genaamd eenen dief in de kerk van Aarlen had afgeloerd, hem was gevolgd en hem aanwezens aan de policie, welke den kwaadoeiener in hechtenis nam.

Sinds dien leelde de knaap onophoudelijk in ongerustheid en hij kwam meer dan eens vertellen dat hij bedreigd was geworden.

Men meende dat dit verbeelding was, ontstaan door opwinning van verspannen hersens.

Maar Maandag mist men den jongen en Dinsdag had men hem, ondanks alle opsporingen nog niet ontmoet. Ongetwijfeld was hij opgeslorpt door mannen, die met eenen woonwagen hoor de streek waren gereisd en in betrekking stonden met den aangehonden kerkdief.

Dit bleek waar te zijn. Den volgende dag werd hij te Saint-Leger teruggevonden.

DOORNIK. — SCHANDELIJKE AANSLAG. — Woensdag morgend, rond 5 1.2 ure, verliet de 19 jarige Adolfina Dumont, fabrieksverkstar, hare woning en begaf zich langs eenen eenzamen weg, uitgevende in de Marnièrestraat, naar de fabriek.

Eensklaps werd zij door twee kerels vervoegd, waarvan de eene haar een pak peper in de oogen sloeg, terwijl de andere zijne hand op den mond van het slachtoffer legde om haar het roepen te beletten.

De elendelingen sleurden het meisje in een veld, waar zij haar schandelijk mishandelden. Het slachtoffer had het bewustzijn verloren, en de bandieten na hun schelmstuk be te hebben, brachten Adolfina Dumon messteken toe, een in den buik, een borst en een in den linker pols. Hare w leveren gelukkiglijk geen gevaar op.

Het was rond 7 ure dat het slachtof bezinning kwam en geholpen door eenige sonen, naar hare woning werd gebracht.

Docter Delebecque heeft het meisje ver en de policie is onmiddelijk achter de el lingen op zoek gegaan.

BRUSSEL. — EEN PROCES. — De heer C volksvertegenwoordiger van Brussel, heeft gen de stad Brussel een proces ingesp tot betaling van 100,000 frank schadeve ding, voor de misbandelingen die hij, in laatsten kiezingstijd, ondergaan heeft. schepenencollege zou besloten hebben de toogers verantwoordelijk te stellen, die de aanranding van den heer Colts gezien h

— BRAND. — Gisteren morgend, 3 u. werden de pompiers verwittigd er brand ontstaan was in eenen win der Groenstraat. Zij snelden er in al haast heen ; doch toen zij ter plaats k men, stond het gelijkvloers reeds geh in laaie vlam. Niettemin gelukten pompiers erin, na twintig minuten w kens het vuur te overmeesteren. Al de winkel en de aanpalende plaats bev werd de prooi der vlammen. De autol der van den post der groote wacht ter plaats gezonden, doch een ongel belette haar toe te komen. Op het oog blix dat zij uit de Roger Van der Weyd straat kwam en de Zuidlaan wilde ov steken, botste een auto-taxi, die in vo vaart langs voormelde laan reed, er m geweld op. De taxi werd geheel verni en de autoladder erg beschadigd. De voorzichtige taxi-voerder werd zwaar w nd aan het hoofd en moest naar gasthuis overgekracht worden.

— IN HET SLIJK GEZONKEN. — Het 11 kaaapje, Jozef Delanoy, Chaumonte straat, te Schaarbeek, zich naar Neda Over-Heembeek begevend, viel in e hoop slijk dat uit de Wilbroucksch vaart werd gehaald. Hij zakte er in t aan den hals en ging er in verdwijne doch werd gered door den overste v den dienst der sleepboten, bijgesta door eenige werklieden. Het jongent half bevroren, werd ter plaats verzorg en vervolgens naar zijne woning overg bracht.

Oorlog
DE BALKANSTATEN.

De Porte sluit vrede

De groote nationale raad van Constantino heeft bijna eenstemmig besloten om de ne der mogenheden te aanvaarden, gelijk regeering het bepleit.

Mitsdien zal het antwoord op de nota aan gezanten worden overhandigd. Daarin zal regeering verklaren, dat zij zich geheel naar mogenheden zal schikken en de voorstel nopens Adrinopel en de eilanden van d Archipel aanneemt.

Erge gebeurtenissen

Volgens de laatste berichten scheen de vre bepaald nabij.

De vergadering der notabelen te Constan nopel gehouden, had eenparig beslist d oorlog niet voort te zetten, Andrinopel af staan en over de Egeesche eilanden te onde handelen.

Alles duidde dus aan dat de mogendhed weldra het Vredescontract tusschen de Balka staten en Turkije zouden kunnen bezegelen.

Helaas, weldra kwamen uit Constantino tijdingen toe dat, zoodra de beslissing der v gadering van de notabelen gekend was, e opstand is uitgebroken, de regeering omgewe pen en de voortzetting van den oorlog uitg roepen werd.

Een oproer te Constantinopel

Een telegram, gisteren avond om 5 ure u Constantinopel ontvangen, meldt dat het Jo

---

VOOR TWEE VADERS

TAFEREELEN

uit het leven der Pauzelijke Zouaven

5de vervolg

Zoo brak eindelijk het uur aan van het afscheid. Na een laatste vaarwel aan Mevrouw Morren, ver iet Jozef het huis in gezelschap van Victor. De oude heer Morren volgde op eenigen afstand met Maria.

De beide jongelieden waren druk in gesprek. Waarschijnlijk wisselden zij onderling hunne innige heilwenschen.

De stoomsleeper stond reeds vaardig voor het vertrek, zoodat broeder en zuster maar den tijd meer hadden om in te stappen en uit den wagen hunne vrienden nog eenen handgroet toe te wuiven.

— Vaarwel, vaarwel ! riepen de heeren Morren.

— *Adelio !* was Jozef's antwoord ; gij ziet, dat ik reeds eene klad Italiaansch heb opgedaan. Vaarwel, tot wederziens !

En de sportrein snorde meetlen door de ruimte....

Toen Mijnheer Morren des anderendaags zijne boekzaal binnentrad, vond hij er, tegen gewoonte, zijnen zoon niet ; doch terijl hij eenige gissingen maakte over de reden er afwezigheid, viel zijn oor op een geopend briefje op den lessenaar. Hij las, en werd beurtelings bleek, en rood, en weder bleek ; zijne lippen trokken krampachtig samen ; zijn oog beneevelde en schoot echter een vurigen straal uit van onder zijne getronste wenkbrauwen, en met eene koortsige beweging deed hij de tafelbel weergalmen.

IV

DE ZOON DER BEDELARES EN DE ZOON DES RIJKEN

He wel ! Peerjan, geen nieuws ? vroeg Sus, de smid van Schrambeek, te midden van eene groep dorpelingen, aan den ouden veldwachter, die uit den *Arend* kwam.

— Dat is te zeggen.... — ja, was het antwoord : en groot nieuws, en niet uit de gazet.

— En wat toch ? laat hooren, laat hooren ! klonken er verscheidene stemmen.

— Raadt eens.

— Dat de schoolmeester gaat trouwen met de dochter van den brouwer ?

— Ba !... dat weet alleman.

— Dat uw Koben gisteren eenen houtdief gepakt heeft ?

— Wel ! 't is de moeite wel waard ! Toen ik nog veldwachter was met naam en daad, heb ik er meer gepakt dan er in de kerk van Schrambeek kunnen.

— Hola ! Peerjan, ge zult nog zeggen, dat wij allemaal houtdieven zijn : want heel het dorp kan er in.

— Ja maar, zoo mijn ik 't niet, antwoordde de veldwachter, die wel hoorde, dat hij zich wat missproken had. Maar raadt nog eens, jongens ! Groot nieuws.

— Kom, kom ! vertel het maar aanstonds ; wij kunnen het toch niet raden.

— Gij kent den Paus van Rome, he ?

— Neen, ja, neen ! riepen verschillende toehoorders.

— Kennen, merkte Tist, de bakker, aan ; van persoon niet, maar van naam, ja.

— Dat zijn de gevallen maar, hernam de veldwachter ; welnu, ze willen hem in Italië zijn land afnemen....

— De schelmen ! bromde de smid ; dat ik daar eens met mijnen voorhamer....

— Zwijg stil, en laat mij spreken, beet hem Peerjan toe ; als ik gedaan heb, kunt gij er zooveel over *practiseeren* als gij wilt. Ik zei dan, dat de Italianen den Paus zijn land willen ontnemen ; want ge moet weten, dat ze van geheel Italië een enkel groot rijk willen maken, en dan zouden zij Rome moeten voor hoofdstad hebben. Daaruit volgt dus, dat de Paus en de andere vorsten, ieder hun landeken moeten afstaan.

— En als ze nu eens niet willen ? vroeg Wouter, de timmerman.

— Dan nemen ze het met geweld af, dat is tegenwoordig zoo de mode, antwoordde Tist.

— Dat is klaar gelijk water, mordt de smid ; maar nog zwarter dan een smidsgast.

— Dat is te zeggen, ging Peerjan voort ; dat is zoo klaar niet ; want nu komt de kat te koord : dit afnemen zal hun zoo gemakkelijk niet gaan, als ze wel denken. Ge moet weten, daar trekken tegenwoordig met hoopen jongens, moedig en struisch gelijk leeuwen, op Rome af, om den H. Vader te gaan verdedigen.

— Ja, dat weet ik al, schampte het baasken uit den *Kruisboog* ; ge meent zeker, dat ik de gazet zoowel niet lees als gij ? Maar waar blijft uw nieuws van Schrambeek ?

— He, wel ! als ge dan toch niet wachten kunt, hoort : Jozef van Dael gaat binnen eenige dagen ook vertrekken ; hij heeft dienst genomen bij den Paus.

— Bravo ! dat is deftig, juichten allen.

— En, voegde Peerjan er geheimzinnig bij ; ik heb er op *gepractiseerd*, en ik geloof, dat het eene belotte is, die hij gedaan heeft om de genezing zijner moeder te bekomen.

— Allo ! riepen de toehoorders met verwondering. Des te schooner.

— Ik heb altijd gezegd, dat die Jozef een puik van eenen jongen was, oordeelde de bakker.

Op dit oogenblik ging Trees, de bedelares, de groep voorbij.

— He, Trees ! riep de timmerman, weet ge 't nieuws al ? Jozef van Dael gaat naar Rome.

— Of ik het niet zou weten ! lachte Trees. Wel, de jongen heeft gelijk, en hij zal waarschijnlijk de eenigste niet zijn.

En de oude sukkel hinkelde voort op hare kruk

— Wel, zei Peerjan, dat ik eens dertig of veertig jaar minder op mijne schouders liggen had !

— Dat ik eens geene vrouw en kinderen had ! voegde de smid er bij.

— Maar, Peerjan, als heel Italië een land werd, dan zou het zeker bijna zoo groot zijn als België ? vroeg de bakker.

— Ha, ha ! Veel grooter. Wat gij meent !

— Zijt gij er geweest, Peerjan ?

— Dat is te zeggen, neen ; maar toen ik in Spanje diende onder Napoleon, heb ik het van ver zien liggen.

— Dat is niet mogelijk, Peerjan ! lachte de smid.

— Niet mogelijk ! Tegen wien zegt ge dat ? Ik zal u seffens bewijzen, dat het mogelijk is. Ge moet weten, tusschen Spanje en Italie ligt er niets dan de zee. He wel, in de zee zijn geene bergen of iets dat het gezicht kan beletten ; dat is effen vlak. Wat is het dan wonder, dat ik van op den Spaansche oever Italie heb kunnen zien ?

— Dat spreekt, merkte de bakker ; juist gelijk men te Antwerpen over de Schelde het S' Anneken ziet.

— Dat zijn de gevallen bevestigde de veldwachter ; het eenigste verschil is, dat he' wat verder vaneen ligt.

Als Peerjan zijne krijgstocht n te vertellen had, zag hij niet op eene kleine leugen, om zijne faam staande te houden. De brave man kon het met zulke zekerheid verhalen, dat hij het eindelijk zelf geloofde.

Trees sukkelde ondertusschen buiten Schrambeek voort op den weg naar de Laarhoeven, een gehucht der gemeente. Zij ging ongetwijfeld haren zoon Marten bezoeken, die er bij eenen pachter diende.

— Wel, wel ! murmelde zij bij zich zelve ; wat zal hij staan zien, de goede bloed !... En zijn pachter ook, en de pachteres, en de kinderen, die zooveel van hem houden.... Och, och, wie zou dat ooit van mijnen Marten gedacht hebben ?... Maar, zie ik hem ginder niet op het binnenblok van pachter Andries ? Ja, ja, hij is het.

De werkman, dien de bedelares in 't oog had, was een groote kerel, sterk gespierd en breed van schouders, een ware reus met eenen dichtbewassen kroeskop. Ongelukkig, die onder zulke handen viel ! Evenwel, hij had een open en zoetaardig gelaat ; uit zijn blauw oog straalde de weerglans eener goedhartige en vreedzame ziel : het was de imborst van een lam in het lichaam van eenen leeuw.

— Marten, sprak Trees, toen zij bijgekomen was ; zoudt gij niet een oogenblik met mij de straat kunnen inngaan ? Ik heb u maar een enkel woord te zeggen.

— Zeker, moeder. Wat nieuws is er ?

— Gij gaat het hooren. Kom maar mee.

Toen zij het veld verlaten hadden, hernam de bedelares :

— Jongen, ge moet naar Rome.

— Ik naar Rome, moeder ? Maar ik ben bijna geene letter geleerd.

— Sukkelaar ! daar is geene kwestie van geleerd te zijn. Ge moet naar Rome gaan vechten.

— Maar vechten, moeder ! Gij hebt mij van jong af gezegd, dat ik het nooit mocht doen.

— Vechten in de herbergen of met uwe gezellen, ijk de deugnieten, neen ! doch hier is het wat anders : gij moet gaan vechten voor den Paus.

— Waarom, moeder ? wat willen ze hem doen ?

— Zijn land afnemen, hem wegjagen ; wie weet ? hem misschien vermoorden ; da willen ze doen. En, Marten, gij weet wat ik u im uwe kindsche dagen geleerd heb, dat de Paus onze vader is en dat wij hem dus moeten bemmen gelijk onzen vader ; en daarom, gelijk gij uwen vader zuiger in zijn leven hadt moeten helpen, zoo moet gij nu den Paus gaan helpen.

— Ge zegt zoo al iets. Maar wat zal de Paus met mij alleen uitrichten ?

— Onnoozele bloed ! Ge zult niet alleen zijn. De vrijwilligers vertrekken uit alle landen naar Rome. En uit ons land zijn er reeds verscheidene vertrokken.... He wel ? wat staat gij daar te dubben ? Ge zult toch gaan, hoop ik ?

— Gaan ? zeker ! want de Paus is de Paus, en wij zijn zijne kinderen. Maar....

— Wat, maar ? Daar valt hier niet te maren.

— Om den weg te vinden ? haperde Marten ; ik ben er nooit geweest.

— Ba ! lachte Trees ; met vragen komt men te Rome, zegt het spreekwoord. En — 't is waar ook — ik had u dat van in 't begin af moeten zeggen : Jozef van Dael gaat naar Rome, en gij zult met hem medegaan. En pas op, jongen ! want gij staat voor Jozef in ; ik beveel hem uwe handen. Gij weet wel, aan wie uwe m der het leven te danken heeft. Nu, Marten, kan het mevrouw van Dael nooit vergelden maar ouders schuld is kinders schuld : als Jo ooit in gevaar is, dan mag uw leven niet kostelijk zijn, om....

— Genoeg, moeder, ik vertrek ! Wat sta gij er nog langer over te spreken ?... En toch ging hij aarzelend voort.

— Wat nu nog ? vroeg de bedelares met e zeker ongeduld.

— Als ik weg ben, moeder, zult gij h alleen zijn in de wereld....

— Kom, kom, goede jongen ! ik ben ma een arm vrouwmensch, aan wie niemand i verloren heeft. Ik zal wel genoeg krijgen d stilleekens van te leven ; en als ik sterf.... d zal er wel iemand te vinden zijn om de o sukkel onder de aarde te bestellen. Bekomm u niet over zulke kleiniigheid.... Het is d gezegd, niet waar ?

— Het is gezegd, moeder ; wanneer vertre ken wij ?

— Dat ga ik aanstonds aan Jozef vragen kom ik u morgen zeggen. Loop nu naar uw pachter om hem de zaak kenbaar te maken.

Moeder en zoon verlieten elkander.

— Het is toch een goede jongen, mompel Trees, toen zij terughinkte ; maar hij had o eens moeten neen zeggen !...

En zij stak hare kruk, als dreigend, in hoogte.

Bijna op denzelfden tijd, dat Trees op Laarhoeven aan Jozef eenen gezel bezorg had er in de boekerij van Mijnheer Morren hevig tooneel plaats. De oude heer hield stukken van den brief in handen, dien een weinig vroeger op den lessenaar gevond had. Vóór hem stond Victor, met een uitri als dat van eenen misdadiger voor zijn rechter.

— Wat gaat u over, Victor ? vroeg Morr Is dat wel een brief van u, dien ik hier stukken gescheurd heb ? Ik kan het maar welijks gelooven.

— Hij is van mij, vader. Doch vergeet mij, zoo ik mijn besluit bij briel heb aange digd. Ik had den moed niet, om 't mond te doen.

[*t Verv*